

V rokah finančnega ministra se koncentrira vsa družbena moč ! - medijem -

Pozivi, v katerih opozarjamo na škodljivost rešitve, kako namerava politika po Zakonu o slovenskem državnem holdingu (SDH) neposredno upravljati velik del slovenskega gospodarstva so preslišani. Bilo bi prav, da se opozorilom prisluhne predvsem zato, da se prepreči uresničitev ambicij aktualne politične oblasti, da tujcem razproda velik del tudi najbolj vitalnega gospodarstva. O tem, kako enkratno si je vlada zamislila upravljati SHD – ta naj bi postal vsaj prehodno daleč največje slovensko podjetje – je povedano v naslovu tega zapisa, a na nekatere fineše te rešitve je vredno posebej opozoriti.

Najprej naj spomnimo, da je uspešnost podjetja praviloma daleč najbolj odvisna od njegovega upravljanja, osrednja organa upravljanja v večjih podjetjih pa sta nadzorni svet (NS) in vodstvo podjetja: prvi izbere in nadzira vodstvo, drugi pa poslovanje podjetja neposredno vodi. Podjetje z medlim NS ima praviloma podobno tudi vodstvo oziroma še določene povedano: temeljni pogoj, ki zagotavlja uspešnost podjetja, je usposobljen in etično neoporečen NS. In sedaj si oglejmo, kako naj bi po predlogu vlade oblikovali NS v SDH.

Slovenija že ima veljaven Zakon o SDH, ki je bil sprejet še v času Janševe vlade, a ga sedanja vlada ne izvaja, saj se je odločila, da ga spremeni. Predlaga več sprememb, po naši oceni se najbolj pomembne nanašajo prav na NS holdinga. Poglejmo, za kaj gre:

- Po veljavnem zakonu ima NS 9 članov, po spremenjenem naj bi jih imel le 5. Zmanjšanje je očitno pogojeno s spoznanjem, da je lažje najti in usmerjati 5 ubogljivih nadzornikov kot 9.

- Po veljavnem zakonu predlaga kandidate za NS več inštitucij (vlada, Ekonomsko-socialni svet, poslanske skupine, Komisija DZ za nadzor), po novi zamisli vlade naj bi vseh pet članov predlagal finančni minister. Da ne bi to vendarle izzvenelo preveč nenavadno, mora minister vladi kot kandidate predlagati osebe, ki jih njemu predlaga posebna strokovna komisija. Da pa pri tem ne bi prihajalo do zadreg, člane te komisije imenuje finančni minister. Drugače povedano: v NS se skoraj ne bo mogla uvrstiti oseba, ki ne bo pripravljena uresničevati navodil finančnega ministra. Ta bo poslušnost tako izbranih nadzornikov lahko tudi neposredno preverjal, saj vladin predlog zakona izrecno določa, da se minister lahko sej NS osebno udeležuje.

- In še o izvolitvi članov NS. Po veljavnem zakonu jih izvoli državni zbor z absolutno večino. Po predlogu novega zakona pa člane NS imenuje vlada, ki bo seveda predlog finančnega ministra zanesljivo podprla, saj bo sicer morala, tako vелеva zakon, javnosti pojasniti, zakaj je ravnala v nasprotju z voljo ministra. Po zadnjem predlogu vlade naj bi NS zopet imenoval (torej ne izvolil) državni zbor, vendar pri tem ne bi smel ravnati drugače, kot mu predlaga vlada.

Glede na povedano ni neumestno zaključiti, da bo dobro plačani NS SDH poslušno uresničeval politiko, ki mu jo bo narekoval finančni minister. (Mimogrede: mimo vseh pravil je ta minister po lastni presoji lani oblikoval tudi NS naše največje banke, v kateri je bil sam nekaj mesecev pred tem še eden njenih vodilnih delavcev). Podoben upravljavski vpliv, kot naj bi ga po vladinem predlogu imel v SDH, finančni minister že ima tudi v DUTB (slaba banka), to je novi finančni inštituciji s še večjo močjo vplivanja na gospodarsko življenje celotne države. V rokah aktualnega finančnega ministra naj bi torej bila koncentrirana družbena moč, kakršne tudi iz najbolj »svinčenih« časov ne pomnimo. Če še upoštevamo, da ta minister močno verjame v neoliberalne dogme, ni težko predvideti, kam nas s svojo politiko vodi. Res nam ne gre zavidati!